

Prima instanță: V. Hadârca.
Instanța de apel: M. Guzun, Iu. Cotruță, N. Simciuc.

dosarul nr. 2r - 707/17

DECIZIE

18 octombrie 2017

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență

Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii

Mihai Poalelungi
Galina Stratulat
Dumitru Mardari

examinând recursul declarat de către reprezentantul recurentei Liubovi Rusnac-Șubernețchi, Lada Grișina,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a lui Liubovi Rusnac-Șubernețchi împotriva lui Serghei Șubernețchi cu privire la partajarea proprietății comune în devălmășie,

împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 11 iulie 2017, prin care a fost respinsă cererea apelantei Liubovi Rusnac-Șubernețchi cu privire la scutirea de la plata taxei de stat; nu s-a dat curs cererii de apel depuse de către apelanta Liubovi Rusnac-Șubernețchi și cererii de apel depusă de către apelantul Serghei Șubernețchi și li s-a acordat termen până la 07 noiembrie 2017, ora 12:00, pentru înlăturarea neajunsurilor stabilite,

c o n s t a t ă

La 17 iunie 2016, reclamanta Liubovi Rusnac-Șubernețchi a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Serghei Șubernețchi cu privire la partajarea proprietății comune în devălmășie.

În motivarea acțiunii reclamanta a indicat că, cu pârâtul Serghei Șubernețchi se află în căsătorie din 23 ianuarie 1998, însă la moment soții nu locuiesc împreună, căsătoria între aceștia nefiind desfăcută.

Sușține reclamanta că, pe parcursul căsătoriei, soții au dobândit împreună careva bunuri: 2/5 din bunul imobil situat în mun. Chișinău, str. Virtuții 10/A;

bunul imobil situat pe str. Doina și Ion Aldea-Teodorovici 68; automobilul de model Subaru Forester cu nr. XXXX, automobilul de model VAZ21074 cu nr. XXXX, automobilul de model VAZ21144, cu nr. XXXX. Totodată, aceștia sunt fondatorii S.R.L. „Stejar Inter” și al S.R.L. „Savtels”.

Afirmă reclamanta că, în anul 2001, fiind în căsătorie cu pârâtul, a vândut bunul imobil care aparținea acesteia, terenul de 0,068 ha și bunul imobil aflat la etapa de 68 % finisare, la un preț în mărime de 188 000 lei.

Indică reclamanta că, referitor la bunul imobil situat pe str. Doina și Ion Aldea-Teodorovici 68, acesta a fost procurat din banii obținuți din vânzarea terenului de 0,068 ha și bunului imobil, astfel suma de inventariere a casei constituie 528 595 lei. Astfel, din suma de 528 595 lei, urmează a fi scăzută suma de 188 000 lei sumă care aparține reclamantei, iar restul sumei rămase urmează a fi împărțit pe cote părți, astfel, reclamantei îi va reveni din bunul imobil situat pe adresa str. Doina și Ion Aldea-Teodorovici 68 – 62 %, iar pârâtului îi va reveni – 32 %.

Cere reclamanta Liubovi Rusnac-Șubernetchi, partajarea proprietății comune în devălmășie cu atribuirea următoarelor cote-părți: reclamantei: 2/5 din bunul imobil situat în mun. Chișinău, str. Virtuții 10/A; automobilul de model Subaru Forester cu nr. XXXX; 8,5 % din capitalul social al S.R.L. „Stejar Inter”; 12,5 % din capitalul social al S.R.L. „Savtels”; iar pârâtului: automobilul de model VAZ21074 cu nr. XXXX și automobilul de model VAZ21144 cu nr. XXXX; 8,5 % din capitalul social al S.R.L. „Stejar Inter”; 12,5 % din capitalul social al S.R.L. „Savtels”.

Prin hotărârea Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău din 08 decembrie 2016 acțiunea a fost admisă parțial. S-a dispus partajarea proprietății comune în devălmășie cu atribuirea următoarelor cote-părți: reclamantei: 8,5 % din 17 % al capitalului social al S.R.L. „Stejar Inter”; 12,5 % din 25 % al capitalului social al S.R.L. „Savtels”; automobilul de model Subaru Forester cu nr. XXXX; iar pârâtului: automobilul de model VAZ21074 cu nr. XXXX; 8,5 % din 17 % al capitalului social al S.R.L. „Stejar Inter” și 12,5 % din 25 % al capitalului social al S.R.L. „Savtels”. În rest acțiunea a fost respinsă ca neîntemeiată.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 11 iulie 2017, nu s-a dat curs cererii de apel depuse de către apelanta Liubovi Rusnac-Șubernetchi și cererii de apel depuse de către apelantul Serghei Șubernetchi. A fost respinsă cererea cu privire la scutirea de la plata taxei de stat depusă de către apelanta Liubovi Rusnac-Șubernetchi. S-a comunicat apelanților despre necesitatea prezentării bonului de plată a taxei de stat, acordându-le pentru aceasta termen de până la data de 07 noiembrie 2017, ora 12:00.

S-a comunicat apelanților că, în caz dacă nu vor lichida neajunsurile menționate, cererile de apel nu vor fi considerate depuse și vor fi restituite.

La 11 septembrie 2017, reprezentantul recurentei Liubovi Rusnac-Șubernețchi, Lada Grișina, a declarat recurs împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 11 iulie 2017, cerând admiterea recursului, casarea parțială a încheierii recurate, repunerea în termenul de declarare a recursului, emiterea unei noi hotărâri de admitere a cererii cu privire la scutirea de la plata taxei de stat.

În motivarea recursului, recurenta a indicat că încheierea Curții de Apel Chișinău din 11 iulie 2017 este neîntemeiată și ilegală, fiind pasibilă de casare, deoarece aceasta ar fi fost emisă cu încălcarea vădită a normelor de drept procedural, precum și nu au fost elucidate pe deplin toate circumstanțele care au importanță pentru soluționarea pricinii civile în cauză.

În conformitate cu art. 425 CPC, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție conchide că, Curtea de Apel Chișinău a expediat la 11 august 2017 în adresa părților citația pentru ședința de judecată din 07 noiembrie 2017, ora 12-00 și copia încheierii Curții de Apel Chișinău din 11 iulie 2017 spre cunoștință (f.d.190), iar la materialele dosarului este anexată dovada recepționării de către Liubovi Rusnac-Șubernețchi a încheierii recurate (avizul de recepție unde este indicată data de 28 august 2017, (f.d. 191), precum și un extras de pe site-ul Poșta Moldovei datat cu aceeași dată a recepționării, (f.d. 195-196). Prin urmare, declarând recursul la data de 11 septembrie 2017, Liubovi Rusnac-Șubernețchi s-a încadrat în termenul de declarare a acestuia.

În conformitate cu art. 426 alin. (3) CPC, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 3 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza dosarului și a materialelor anexate la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul întemeiat și care urmează a fi admis cu casarea parțială a încheierii instanței de apel și pronunțarea în această parte a unei noi încheieri cu privire la scutirea totală a recurentei de la plata taxei de stat, din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 427 lit. c) Codul de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să admită recursul și să caseze integral sau parțial încheierea, soluționând prin decizie problema în fond.

Din materialele dosarului urmează că, la 17 iunie 2016, reclamanta Liubovi Rusnac-Șubernetchi a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Serghei Șubernetchi cu privire la partajarea proprietății comune în devălmășie.

Prin hotărârea Judecătorei Buiucani, mun. Chișinău din 08 decembrie 2016 acțiunea a fost admisă parțial. S-a dispus partajarea proprietății comune în devălmășie cu atribuirea următoarelor cote-părți: reclamantei: 8,5 % din 17 % al capitalului social al S.R.L. „Stejar Inter”; 12,5 % din 25 % al capitalului social al S.R.L. „Savtels”; automobilul de model Subaru Forester cu nr. XXXX; iar pârâtului: automobilul de model VAZ21074 cu nr. XXXX; 8,5 % din 17 % al capitalului social al S.R.L. „Stejar Inter” și 12,5 % din 25 % al capitalului social al S.R.L. „Savtels”. În rest acțiunea a fost respinsă ca neîntemeiată.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 11 iulie 2017, nu s-a dat curs cererii de apel depuse de către apelanta Liubovi Rusnac-Șubernetchi și cererii de apel depusă de către apelantul Serghei Șubernetchi. A fost respinsă cererea cu privire la scutirea de la plata taxei de stat depusă de către apelanta Liubovi Rusnac-Șubernetchi. S-a comunicat apelanților despre necesitatea prezentării bonului de plată a taxei de stat, acordându-le pentru aceasta termen de până la data de 07 noiembrie 2017, ora 12:00. S-a comunicat apelanților că, în caz dacă nu vor lichida neajunsurile menționate, cererile de apel nu vor fi considerate depuse și vor fi restituite.

La 11 septembrie 2017, reprezentantul recurentei Liubovi Rusnac-Șubernetchi, Lada Grișina, a declarat recurs împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 11 iulie 2017, cerând admiterea recursului, casarea parțială a încheierii recurate, repunerea în termenul de declarare a recursului, emiterea unei noi hotărâri de admitere a cererii cu privire la scutirea recurentei de la plata taxei de stat.

În conformitate cu art. 368 CPC, dacă cererea de apel nu întrunește condițiile prevăzute la art. 364 și 365 și dacă cererea este depusă fără plata taxei de stat, instanța de apel dispune printr-o încheiere să nu se dea curs cererii, acordând apelantei un termen pentru lichidarea neajunsurilor.

Dacă apelanta îndeplinește în termen indicațiile din încheierea judecătorească, apelul se consideră depus la data prezentării inițiale. Încheierea instanței de apel de a nu se da curs cererii poate fi atacată cu recurs.

Respectiv, Colegiul indică obligativitatea impusă de prezenta normă persoanelor fizice sau juridice de a prezenta la depunerea cererii de apel dovada de plată a taxei de stat, în cazul în care apelul se impune cu taxă, în condițiile legii.

În conformitate cu art. 83 CPC, taxa de stat reprezintă o sumă care se percepe, în temeiul legii, de către instanța judecătorească în beneficiul statului de

la persoanele în ale căror interese se exercită actele procedurale de judecare a pricinii civile sau cărora li se eliberează copii de pe documente din dosar.

În conformitate cu art. 85 alin. (4) CPC, în funcție de situația materială și de probele prezentate în acest sens, persoana fizică sau juridică este scutită de către judecător (de către instanța judecătorească) de plata taxei de stat sau plata unei părți a ei.

Astfel, ținând cont de prevederile legale enunțate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție observă că, recurenta Liubovi Rusnac-Șubernetchi, la depunerea cererii de apel, urma să achite taxa de stat în sumă de 5605 lei și 60 bani.

În același timp, instanța de recurs menționează că, recurenta - apelantă Liubovi Rusnac-Șubernetchi, a prezentat probe pertinente, suficiente și concludente, ce ar dovedi imposibilitatea de a achita taxa de stat la depunerea apelului. Or, recurenta - apelantă Liubovi Rusnac-Șubernetchi este pensionară cu gradul II de invaliditate, primește o pensie de 1220 lei și 54 bani, nu este încadrată în câmpul muncii și în acest sens, consideră instanța de recurs, ea este în imposibilitatea de a plăti taxa de stat impusă.

Or, la materialele dosarului au fost prezentate copia certificatului C.N.A.S., seria EM nr. 092555 din 11 mai 2002 (f.d.24), copia legitimației nr. 127358 cu privire la pensia de invaliditate (f.d. 25) și copia adeverinței C.N.A.S. nr. 6535 din 27 iulie 2016 cu privire la mărimea pensiei de invaliditate (f.d. 144).

Instanța de recurs mai menționează și faptul că, la examinarea cauzei în primă instanță, Liubovi Rusnac-Șubernetchi, în baza celor menționate supra, a fost scutită de la plata taxei de stat (f.d. 28). Or, situația materială a acesteia, de la 21 iunie 2016 și până acum, nu s-a schimbat în sensul îmbunătățirii.

În astfel de circumstanțe, consideră instanța de recurs, instanța de apel, la adoptarea încheierii din 11 iulie 2017, nu a luat în calcul cele invocate de către recurenta-apelantă, a dat o apreciere superficială probelor prezentate în acest sens și a adoptat o soluție, care nu poate fi menținută de către instanța ierarhic superioară.

Totodată, consideră instanța de recurs, impunerea recurteii-apelante la plata taxei de stat menționate, constituie în realitate o îngrădire a acestuia la accesul la justiție, drept stipulat la art. 20 al Constituției Republicii Moldova și art. 6 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului.

De altfel, instanța europeană a relatat în practica sa constantă că, „dreptul la o instanță” nu este absolut. În această privință, Curtea Europeană, în mai multe cauze de acest gen nu exclude niciodată ipoteza că interesele unei bune administrări a justiției pot să justifice impunerea unei restricții de natură financiară

în accesul unei persoane la o instanță (Tolstoy –Miloslavsky împotriva Regatului Unit), dar această restricție se impune a fi una justificată, generată de situația celui ce recurge la calea de atac, dar și conformă normelor care guvernează accesul la justiție. Respectiv, impunerea achitării taxei de stat în condițiile în care norma legală, și situația contestatarului prevede scutirea de la achitarea taxei de stat – ar restricționa nejustificat accesul la justiție, și s-ar admite astfel încălcarea unuia din drepturile fundamentale consacrate în Convenție.

Într-o jurisprudență constantă (Clionov vs. Moldova, Tudor Comerț vs. Moldova, Teltronic-CATV vs. Polonia, etc.) Curtea a statuat că dreptul la tribunal este pus grav în discuție dacă taxa de stat este fixată într-un quantum excesiv, în deosebi atunci când cel care intenționează să exercite calea de atac este lipsit de resurse financiare. În consecință, Curtea Europeană a arătat că în toate cazurile de exercitare a recursului (apelului) fără plata taxei de stat, instanța de judecată trebuie să examineze posibilitatea reducerii quantumului acesteia sau scutirii recurentului (apelantului) care invocă situația grea financiară.

Din considerentele menționate și având în vedere faptul că, încheierea contestată a fost emisă fără a lua în calcul situația materială a recurenteii-apelante, instanța de recurs consideră necesar de a admite recursul declarat, de a casa parțial încheierea contestată și de a pronunța în această parte o nouă hotărâre sub formă de încheiere, prin care a scuti total recurenta-apelantă de la plata taxei de stat la declararea apelului, iar cauza a restitui instanței de apel pentru judecarea în fond a apelului.

În conformitate cu art. 427 lit. c) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e

Se admite recursul declarat de către reprezentantul recurenteii Liubovi Rusnac-Șubernețchi, Lada Grișina.

Se casează parțial încheierea Curții de Apel Chișinău din 11 iulie 2017, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a lui Liubovi Rusnac-Șubernețchi împotriva lui Serghei Șubernețchi cu privire la partajarea proprietății comune în devălmășie în partea ce ține de respingerea cererii cu privire la scutirea lui Liubovi Rusnac-Șubernețchi de la plata taxei de stat și se pronunță în această parte o nouă hotărâre sub formă de încheiere prin care:

Se admite cererea lui Liubovi Rusnac-Șubernețchi cu privire la scutirea de la plata taxei de stat la declararea apelului și se scutește Liubovi Rusnac-Șubernețchi, total, de la plata taxei de stat la declararea apelului, iar cauza se

restituie Curții de Apel Chișinău pentru judecarea apelului declarat de către Liubovi Rusnac-Șubernetchi, în fond.

În rest, încheierea Curții de Apel Chișinău din 11 iulie 2017 se menține.
Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Judecătorii

Mihai Poalelungi

Galina Stratulat

Dumitru Mardari